LOMMA KOMMUN
Revisorerna

18.

Kommunfullmäktige
Lomma kommun

Revisionsberättelse för år 2015

Vi har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer även verksamheten i Lomma Servicebostäder AB, Kraftringen AB, Kraftringen Energi AB, AB Malmöregionens Avlopp och Lomma Uthyrningsfastigheter AB.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Som sakkunniga har vi anlitat PwC.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Lomma kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har dock noterat att målsättningen för resultatnivån år 2015 är 1,0 procent av intäkterna. Detta är långt från det behov som anges i årsredovisningen för år 2015 där det anges att resultatnivån åtminstone bör uppgå till 3 procent för att möta förväntade volymökningar samt fortsatt hög investeringsnivå. Vi har även noterat att den tidigare målsättning avseende att investeringarna ska självfinansieras from år 2018 nu har övergivits och inte ersatts med något nytt årtal.

Av årsredovisningen framgår att nettokostnaderna för andra året i rad ökat i snabbare takt än vad skatteintäkter och generella statsbidrag har gjort. Vi bedömer att det är av största vikt att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa balansen mellan intäkter och kostnader.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi tillstyrker att styrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning för år 2015 godkänns. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen.

Lomma den 1 april 2016

Fred Windisch | Åke Christensson | Tor-Björn Langåsen

Henrik Nilsson | Erica Michalek | Staffan Fareld

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Bilaga 1 Revisorernas redogörelse för år 2015
Bilaga 2 Sakkunnigas rapport - Granskning av årsredovisning
Bilaga 3 Granskningsrapport Lomma Servicebostäder AB
Bilaga 4 Granskningsrapport Kraftringen AB
Bilaga 5 Granskningsrapport Kraftringen Energi AB
Bilaga 6 Granskningsrapport AB Malmöregionens Avlopp
Bilaga 7 Granskningsrapport Lomma Uthyrningsfastigheter AB
Bilaga 8 Revisionsberättelse Lomma Servicebostäder AB
Bilaga 9 Revisionsberättelse Kraftringen AB
Bilaga 10 Revisionsberättelse Kraftringen Energi AB
Bilaga 11 Revisionsberättelse AB Malmöregionens Avlopp
Bilaga 12 Revisionsberättelse Lomma Uthyrningsfastigheter AB

REVISIONEN 2016-04-01

Revisionen § 2 Dnr REV

Revisionsberättelse samt granskning av årsredovisning 2015

Ärendebeskrivning
Revisionen har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet under år 2015 och genom utsedda lekmannarevisorer även verksamheterna i Lomma Servicebostäder AB, Kraftringen AB, Kraftringen Energi AB, AB Malmöregionens Avlopp och Lomma Uthyrningsfastigheter.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Beslutsunderlag
- Revisionsberättelse för år 2015, daterad 2016-04-01, jämte bilagor.

Revisionen beslutar följande:
- Revisionen tillstyrker att styrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

- Revisionen tillstyrker att kommunens årsredovisning godkännes. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen.

- Föreliggande revisionsberättelse överlämnas till kommunfullmäktige.

BILAGA 1

Bilaga 1

Till kommunfullmäktige

Revisorernas redogörelse
2015

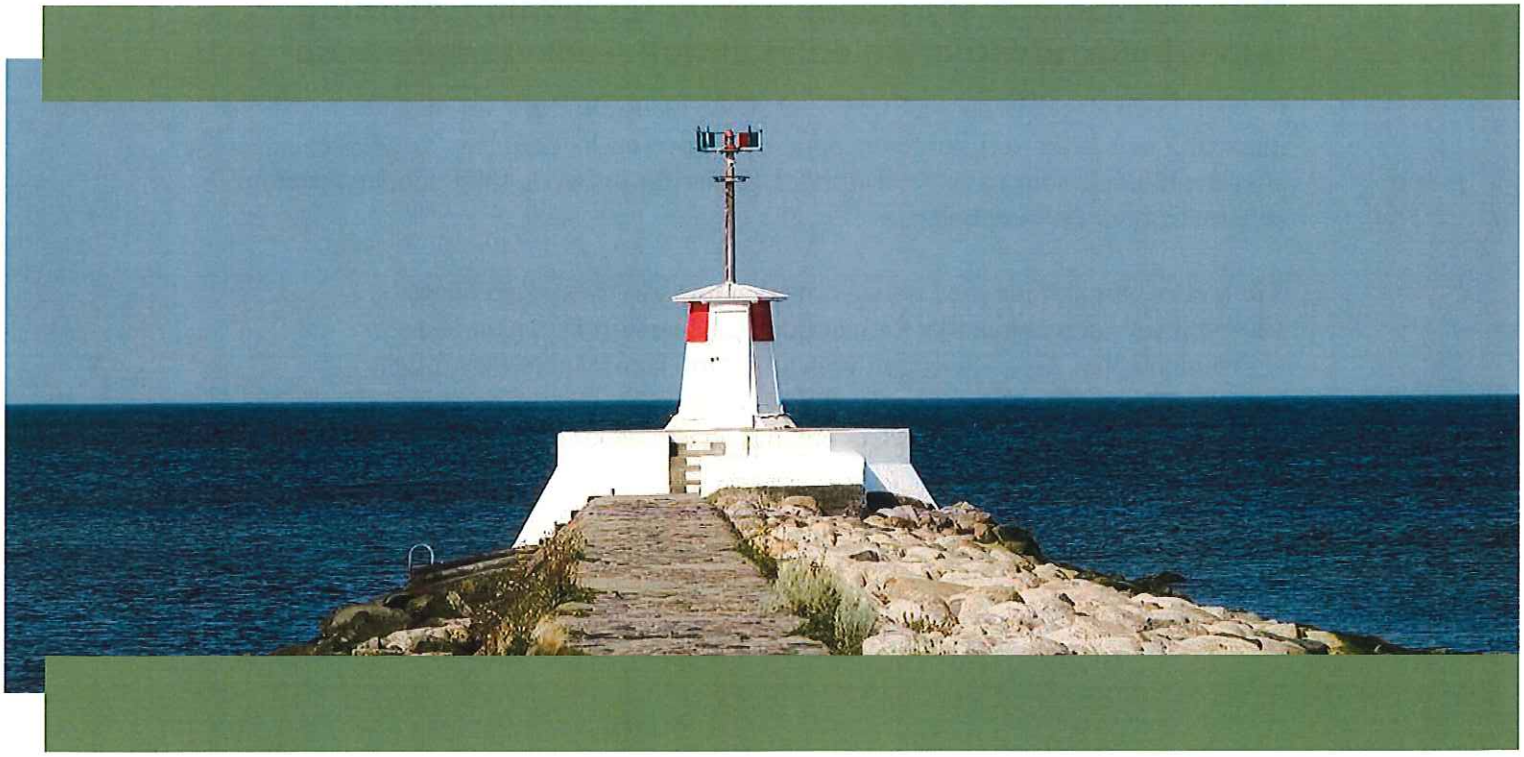

LOMMA KOMMUN

Inledning

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, fastställt revisionsreglemente samt de lagar och förordningar som berör revisionens verksamhet.

Revisorerna granskar *årligen,* i den omfattning som följer av god revisionssed, *all verksamhet* som bedrivs inom nämnderna. Genom lekmannarevisorerna granskar revisorerna även den verksamhet som bedrivs i de kommunala företagen.

Målet med revisorernas arbete är ansvarsprövningen, det vill säga revisorernas bedömning i frågan om ansvarsfrihet som lämnas till kommunfullmäktige inför deras årliga ansvarsprövning och beslut. Granskningsuppdraget är medlet att nå fram till denna ansvarsprövning.

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planering av revisionsinsatserna. Utifrån en genomförd väsentlighets- och riskanalys har en revisionsplan upprättats.

Nämndernas och styrelsens ansvar för ledning, styrning, uppföljning, utvärdering och kontroll – ansvarsutövande

Nämnder och styrelser har ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet genom aktiva beslut. Vi definierar begreppet ansvarsutövande som nämndens aktiva åtgärder för att styra, följa upp, utvärdera och kontrollera verksamheten.

Vid årets sammanträde med presidierna diskuterades frågor angående väsentlighets- och riskanalys för nämndens ansvarsområde, nämndens verksamhetsplan, aktuella frågor, intern kontroll samt budgetföljsamhet. Granskningen syftar även till att bedöma nämndernas förutsättningar att kunna ta ansvar utifrån gällande lagstiftning och hur ansvarstagandet fungerar i praktiken.

Övergripande bedömning
Vi uppfattar att det finns ett stort engagemang hos ledamöterna och att tillfredsställande svar har kunnat ges på revisionens frågor. Vi bedömer att styrelsen och nämnderna är aktiva i sitt ansvarsutövande.

Nedan redovisas en kort sammanfattning av de noteringar som gjordes för respektive nämnd:

Kommunstyrelsen

- Ks är nöjd med nämndernas budgetföljsamhet
- Kommunen kommer att ta fram en ny översiktsplan med ett måltal på 27 000 invånare.
- Det råder en stor eftersläpning avseende de bidrag som betalas ut från staten för kommunens flyktingmottagande.
- Skattehöjning med 40 öre var nödvändig för att säkerställa en bibehållen kvalitet.
- Utvecklingen av e-tjänster pågår under IT-avdelningens ledning.
- Sjukfrånvaron ökar men Lomma ligger lågt i jämförelse med andra kommuner.

Socialnämnden

- Beräknas att antalet ensamkommande flyktingbarn kommer att uppgå till 110 stycken innan årets slut.
- Alla kostnader i samband med integrationsverksamheten särredovisas.
- Nämndsmålen behöver analyseras och eventuellt uppdateras enligt nämndens ordförande.
- Plan för Intern kontroll samt riskbedömning har antagits av nämnden.

Barn- och utbildningsnämnden

- En stor utmaning är svårigheten att rekrytera behöriga lärare.
- Finns ett behov av att minska barngruppernas storlek.
- Nämndens bild är att eleverna har en bra arbetsmiljö.
- Fokusområden
  - Attraktiv skolkommun
  - Kollegialt lärande
  - Förbättra ekonomistyrningen och den ek rapporteringen.
  - Utveckla IT i skolan
  - Flöden av barn/elever och placeringar
  - Vi behöver bli bättre beställare när det gäller lokaler.

Tekniska nämnden

- Slättängshallen har invigts och Alfredshälls skolans utbyggnad kommer att invigas i oktober.
- En ny trafikplan har antagits. Projektet kring stationsområdet uppgår till totalt ca 100 mnkr (varav perronglösningen uppgår till 40 mnkr).
- VA - tillståndsprövning hos Vattendomstolen angående vallningsarbete vid havet.
- Underhållsbudgeten för gator kommer att minskas till år 2017. Nämnden uppger att de ligger efter när det gäller underhållet av gator.

- Fastighetsunderhållet är i fas med de underhållsplaner som finns. Det finns ingen underhållsskuld enligt nämndens företrädare.
- Hamnen är i nuläget i ekonomisk balans.
- Nämnden har antagit en Energi- och klimatplan.

Kultur- och fritidsnämnden

- En ny biblioteksplan kommer att behandlas i nämnden.
- Nämnden har lagt ett uppdrag att göra en översyn av det befintliga regelverket för föreningsbidragen.
- Fältgruppen fungerar väl enligt nämnden.
- Samarbetet mellan nämnderna blir allt bättre enligt nämndens ordförande.
- Pilängsbadet - avtalet med Medley går ut om 1,5 år.

Miljö- och byggnadsnämnden

- Bygglovstiderna är i nuläget för långa på grund av sjukskrivningar.
- Riskanalysen – den höga tillväxten innebär en stor belastning men nämnden har hittills kunnat prioritera de viktiga ärendena.
- Bullerfrågan är en mkt aktuell fråga i och med utbyggnaden av Västkustbanan.
- Finns ett kulturmiljöprogram där varje bygglov ska stämmas av mot kulturmiljöprogrammet.
- Bemötandeindexet i förhållande Sverigesnittet för företag ligger lågt.
- Kontaktcenter har blivit ett bra stöd.

Intern kontroll

Revisorerna fick vid sammanträdet i februari 2016 en presentation av ekonomichef och utvecklingschef avseende nämndernas arbete med intern kontroll samt det utvecklingsarbete som pågår. Vårt intryck är att grunderna för den interna kontrollen är på plats men att arbetet behöver utvecklas vidare. Vi noterar att de granskningar som revisionen gjorde under år 2014 av nämndernas interna kontroll har bidragit till den fortsatta processen med att utveckla den interna kontrollen.

Delårsrapport

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om resultatet i delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

- Vi bedömer att delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

- Vår översiktliga granskning visar på att prognostiserade resultat är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget år 2015. Målet avseende investeringsnivåer kan dock inte mätas för år 2015.

- Vår översiktliga granskning visar att måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för verksamheten inte är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2015. Båda målen bedöms ej bli uppfyllda för år 2015.

2015 års bokslut och årsredovisning

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b). Redovisat balanskravsresultat uppgår till 28,9 mnkr.

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar. Årets investeringar uppgår till 148,1 mnkr. Mot bakgrund av den stora skuldökningen enligt ovan och framtida expansion anser vi, i likhet med föregående år, att förvaltningsberättelsen bör kompletteras med en analys av vilka konsekvenser den ökande upplåningen medför på kort och lång sikt för kommunens samlade verksamhet. En variabel i detta är ett förändrat ränteläge.

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.
Vi anser att kommunstyrelsen bör vidta åtgärder för att uppnå en balans mellan kostnader och intäkter för att säkerställa en långsiktigt stabil ekonomisk utveckling. Detta bedömer vi som särskilt viktigt med tanke på den expansiva period som kommunen befinner sig i och kommer att göra ett antal år framåt.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god utifrån rapporteringen i årsredovisningen. I likhet med tidigare anser vi att dock att verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto bör utgöra 96 - 97 procent av skatter, statsbidrag och utjämning i syfte att skapa ett förbättrat ekonomiskt handlingsutrymme. Detta skapar förutsättningar för dels en ökad egenfinansiering av investeringar samt dels att kunna möta förväntade volymökningar.

Vi bedömer måluppfyllelsen som svag avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Fördjupade revisionsprojekt

Revisorerna har under år 2015 genomfört ett antal fördjupade revisionsprojekt. Därutöver har uppföljningar genomförts enligt plan. Nedan redovisade rapporter har överlämnats till kommunfullmäktige:

Fastighetsunderhåll
PwC har på uppdrag av oss, de förtroendevalda revisorerna, genomfört en granskning av kommunens fastighetsunderhåll. Den övergripande revisionsfrågan har varit om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig styrning och kontroll av fastighetsunderhållet?

Vår bedömning är att tekniska nämnden inte har tillräckligt tydliga mål och riktlinjer för fastighetsunderhållet, och inte heller ekonomiska resurser som skapar förutsättningar för en god ekonomisk hushållning av fastigheter och lokaler i Lomma kommun.

Det finns en underhållsplan som fastställs inför varje budgetår. Vi bedömer att underhållsplanen inte återspeglar det verkliga underhållsbehovet.

Det finns ett större underhållsbehov än tilldelad underhållsbudget. Budget bör baseras på verkligt underhållsbehov alternativ att underhållsplanen redovisar verkligt underhållsbehov med tydliga prioriteringar av vilka åtgärder som planeras bli genomförda i underhållsplanen och vilka behov som skjuts på framtiden.

Övergripande säkerhetsgranskning av kommunens säkerhet angående externa och interna dataintrång
PwC har på uppdrag av oss, de förtroendevalda revisorerna, genomfört en övergripande säkerhetsgranskning av kommunens säkerhet angående externa och interna dataintrång Vi bedömer att det finns förutsättningar för att Lomma kommun ska ha en god IT och informationssäkerhet.

Vår granskning har visat att kommunen proaktivt arbetar med att minska kommunens beroende av individer på IT-avdelningen genom formaliserade dokument, rutiner samt att kommunen till stor del försöker automatisera kontroller för exempelvis åtkomsthantering. Vidare har kommunen etablerat samarbeten med externa leverantörer, avseende drift och övervakning av verksamhetskritiska system.

Förstudie- granskning av finansfunktionen
Syftet med förstudien har varit att se över det finansrelaterade arbete som utförs inom kommunens finansfunktion samt att utvärdera ändamålsenligheten avseende på styrning och kontroll av denna verksamhet.

Vi kan genom vår granskning konstatera att kommunen har en god struktur för förvaltningen samt en väl genomarbetad finanspolicy. Vidare rapportering som adresserar hantering av risk och kontroll i verksamheten. Utifrån noterade iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi följande:

- Den rapport som ekonomen tar fram till kommunstyrelsen kan ses över, förtydligas och att den informationen som presenteras kan kompletteras.
- Vi rekommenderar att en översyn av rutinbeskrivningar och manualer görs så att dessa i största möjliga mån är uppdaterade med den kunskap som medarbetarna inom finansfunktionen besitter.
- En person bör vara ansvarig för att uppdatera rutinbeskrivningar och manualer samt rapportera detta till ansvarig chef.
- En plan för oförutsägbara händelser bör upprättas.
- En översyn av internt arbete relaterat till intern kontroll och operativa risker bör göras.

Kommunstyrelsens och nämndernas protokoll

Revisorerna har på sedvanligt sätt tagit del av kommunstyrelsens och samtliga nämnders protokoll.

Lekmannarevision

Revisorerna har genom utsedda lekmannarevisorer, utifrån granskningsrapporter och revisionsberättelser, ändamålsgranskat de av kommunen, hel- och delägda bolagen samt samordningsförbund och stiftelser.

Kommunfullmäktige

Revisorerna har träffat kommunfullmäktiges presidium vid två tillfällen för att informera om revisionens verksamhet, diskuterat revisorernas budget samt framtida val av granskningsinriktning.

Revisionen har under året deltagit i utbildning inom olika områden som berör den kommunala revisionen.

Sakkunnigt biträde

Revisionen har avtal med PwC som sakkunnigt biträde vilket sträcker sig fram till år 2017. Revisionens sakkunniga har även medverkat i revisionsnära rådgivning.

Erfarenhetsutbyte

Under året har de förtroendevalda revisorerna deltagit i ett erfarenhetsutbyte med kommunrevisionen i Bjuvs kommun.

Övrigt

Revisorerna har under året tagit del av föredragningar från enskilda tjänstemän inom olika verksamhetsområden. Revisorerna har även följt nämndernas protokoll samt gjort noteringar från dessa i revisionens egna minnesanteckningar. Revisorerna medverkade även på den budgetdag som kommunstyrelsen anordnade.

Årets ekonomiska resultat

Kommunrevisionen redovisar ett underskott för verksamhetsåret.

www.pwc.se

BILAGA 2

Granskning av årsredovisning 2015

Lomma kommun

Anders Thulin,
Auktoriserad revisor
Carl-Gustaf Folkeson,
Certifierad kommunal revisor
Lotten Lasson,
revisionskonsult,
Sofia Blixtberg,
revisionskonsult,
Mimmi Praks,
revisionskonsult

april 2016

pwc

Innehållsförteckning

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.**

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b). Redovisat balanskravsresultat uppgår till 28,9 mnkr.

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar. Årets investeringar uppgår till 148,1 mnkr.

Mot bakgrund av den stora skuldökningen enligt ovan och framtida expansion anser vi, i likhet med föregående år, att förvaltningsberättelsen bör kompletteras med en analys av vilka konsekvenser den ökande upplåningen medför på kort och lång sikt för kommunens samlade verksamhet. En variabel i detta är ett förändrat räntelläge.

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Vi anser att kommunstyrelsen bör vidta åtgärder för att uppnå en balans mellan kostnader och intäkter för att säkerställa en långsiktigt stabil ekonomisk utveckling. Detta bedömer vi som särskilt viktigt med tanke på den expansiva period som kommunen befinner sig i och kommer att göra ett antal år framåt.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god utifrån rapporteringen i årsredovisningen. I likhet med tidigare anser vi att dock att verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto bör utgöra 96 - 97 procent av skatter, statsbidrag och utjämning i syfte att skapa ett förbättrat ekonomiskt handlingsutrymme. Detta skapar förutsättningar för dels en ökad egenfinansiering av investeringar samt dels att kunna möta förväntade volymökningar.

Vi bedömer måluppfyllelsen som svag avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi bedömer, gällande räkenskaperna:

- att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.
- att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.
- att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar i enlighet med KRL och RKR:s rekommendation 16.2. Vi anser att det finns tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.
- att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.
- att årsredovisningens tilläggsupplysningar i huvudsak *uppfyller* KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed. Kommunen följer dock inte RKR:s rekommendation 13.2 Leasing- och hyresavtal fullt ut.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens/landstingets ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2016-03-09. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2016-03-30 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2016-04-21.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningschef.

2.3. *Revisionskriterier*

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser
Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning
Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild.

Lomma kommun arbetar med att årligen förbättra informationsgivningen i årsredovisningen. Det finns, tidigt i årsredovisningen, avsnitt om "Hushållning och kvalitet" samt "Ekonomisk översikt och analys". Framställningarna är tydliga med förklarande tabeller och diagram.

Händelser av väsentlig betydelse
I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Noterbart är bland annat antagandet av Vision 2030, att Slättängshallen och Alfredshälls skolan färdigställdes samt att arbete inleddes på stationsområdet inför kommande trafik på Lommabanan.

I övrigt kan även noteras de olika utmärkelser/rankningar som kommunen erhållit under år 2015, bland annat" Årets Superkommun".

Förväntad utveckling
I årsredovisningen redovisas den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Väsentliga personalförhållanden
I personalavsnittet redovisas den obligatoriska statistiken kring sjukfrånvaro enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Sjukfrånvaron uppgick till 5,9 procent (4,9 procent) vilket innebär en ökning. Andelen långtidssjukskrivna 60 dagar och uppåt har även den ökat till 29,1 procent (27,4 procent).

Antalet tillsvidareanställda uppgår till 1 099 anställda vilket är en ökning med 96 anställda jämfört med år 2014.

Personalkostnaderna har ökat med 6,8 procent jämfört med föregående år. Detta innebär en kraftig ökning jämfört med perioden 2013 till 2014 då ökningen var 3,3 procent. Förklaringen enligt förvaltningsberättelsen är ökat antal anställd samt löneökningar. Med tanke på den kraftiga ökningen anser vi att det borde finnas en närmare analys av vad som ligger bakom denna ökning.

Gemensam förvaltningsberättelse
Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Pensionsredovisning
I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

Upplysningar har även lämnats i årsredovisningen om särskild avtalspension och visstidspensioner i enlighet med RKR 2.1.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten
Kommunens styrmodell baseras på dokumentet "Övergripande mål och riktlinjer för mandatperioden 2015 – 2019" som antagits av kommunfullmäktige.

I förvaltningsberättelsen redovisas hur kommunens målkedja är uppbyggd, från visionen ner till aktiviteter och verksamhetsmål.

Under år 2015 inkom 1 731 (1 455) ärenden till LUKAS vilket innebär en ökning med 19 procent. Av dessa ärenden betecknas 44 procent som klagomål.

I förvaltningsberättelsen beskrivs det utvecklingsarbete som skett under året kopplat till den interna kontrollen. Bland annat har ett nytt reglemente för intern kontroll tagits fram med en tillhörande handbok. Vidare har utbildningar genomförts kring intern kontroll.

I likhet med föregående år anser vi att bedömningen av nämndernas interna kontroll kan utvecklas för att uppnå ökad tydlighet.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser
Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Av diagrammet nedan framgår bruttoinvesteringarna mellan år 2011 – 2015:

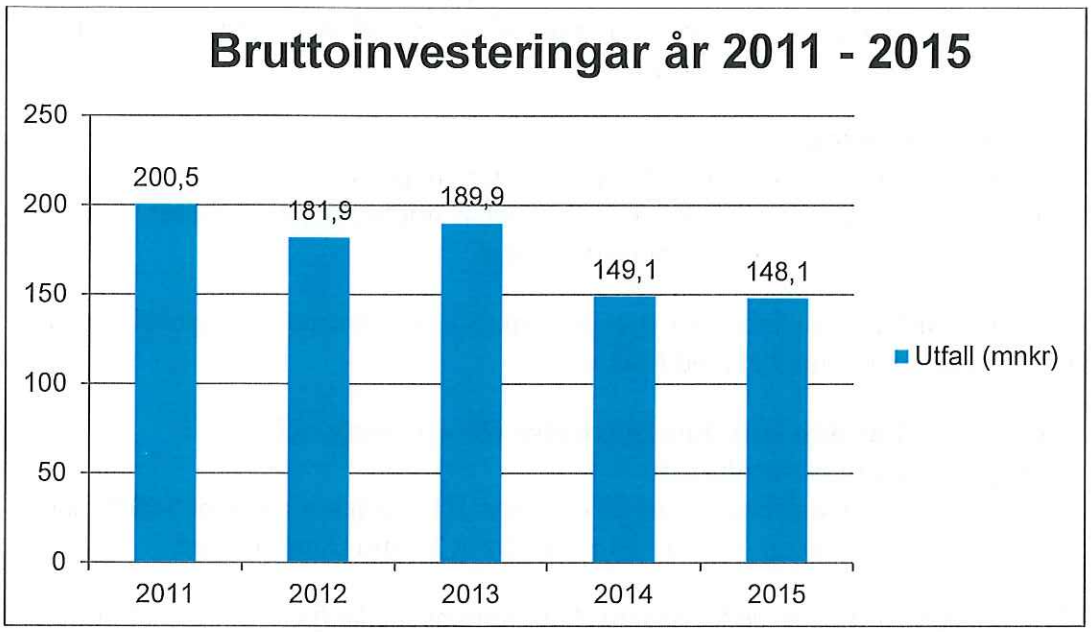

Under perioden 2011 – 2015 har bruttoinvesteringarna i snitt uppgått till 173,9 mnkr per år. Årets investeringsvolym (148,1 mnkr) ligger något under detta snitt. Noterbart i sammanhanget är att självfinansieringsgraden uppgår till 71 procent för år 2015 (föregående år 50 procent).

Större investeringsprojekt under året var Alfredshällskolan (27,1 mnkr) samt Slättängshallen (18,7 mnkr).

Av nedanstående tabell framgår utvecklingen av den långfristiga låneskulden mellan år 2008 – 2015:

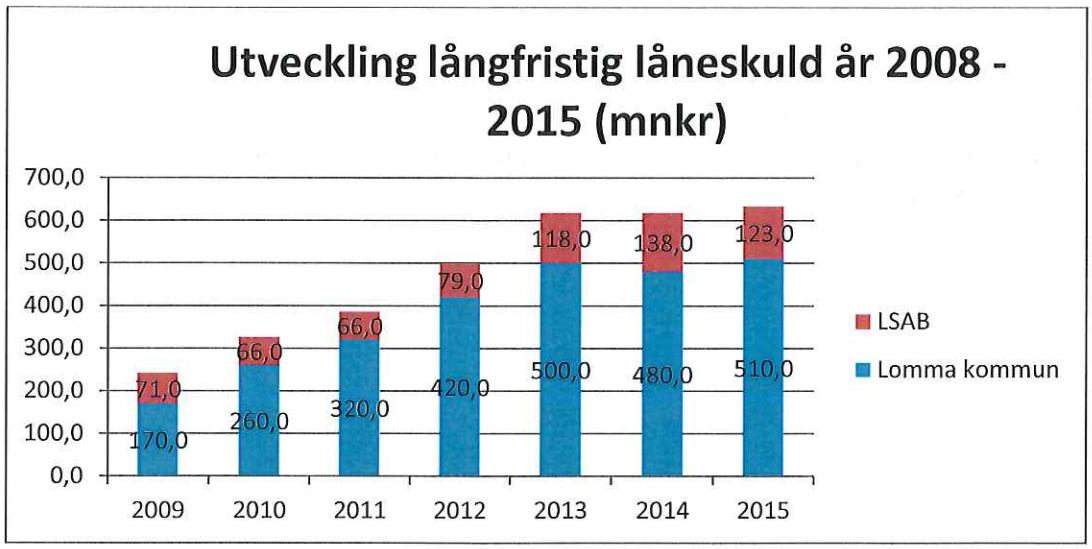

Låneskulden i kommunen uppgår till 510 mnkr samt för LSAB till 123 mnkr. Detta innebär att den samlade låneskulden uppgår till 633 mnkr (618 mnkr föregående år).

Mot bakgrund av den stora skuldökningen enligt ovan och framtida expansion anser vi, i likhet med föregående år, att förvaltningsberättelsen bör kompletteras med en analys av vilka konsekvenser den ökande upplåningen medför på kort och lång sikt för kommunens samlade verksamhet. En variabel i detta är ett förändrat räntelläge.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen i prognosen per sista augusti redovisas i tabellen nedan:

Nämnd	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Bokslut 2012	Prognos per aug 2014	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2015 exkl. jämförelse-störande poster
Kommunstyrelse	2,0	0,8	1,8	0,6	1,8	20,4	8,9	6,3
Socialnämnd	-7,8	-10,5	-2,5	0,0	5,8	-0,9	3,6	3,6
Barn- och utbildningsnämnd	-2,6	-2,4	-6,7	0,0	-1,6	7,4	1,3	1,3
Kultur- och fritidsnämnd	2,1	0,3	1,0	0,0	-0,1	0,1	0,0	0,0
Teknisk nämnd	0,2	5,2	10,4	0,0	-5,3	1,6	-5,0	0,6
Miljö- och byggnadsnämnden	-0,6	-0,6	0,5	0,0	-0,7	0,1	0,6	0,6
Summa:	**-6,7**	**-7,2**	**4,5**	**0,6**	**-0,1**	**28,7**	**9,4**	**14,2**

Särskilt noterbart är att samtliga nämnder redovisar en budget i balans, om hänsyn tas till jämförelsestörande poster, se kolumnen längst till höger i ovanstående diagram.

I förvaltningsberättelsen ingår en redovisning av utvecklingen av skatteintäkter/ generella statsbidrag i förhållande till nettokostnader. Av redovisningen framgår att nettokostnaderna ökat i snabbare takt både för år 2014 och 2015 enligt diagrammet nedan:

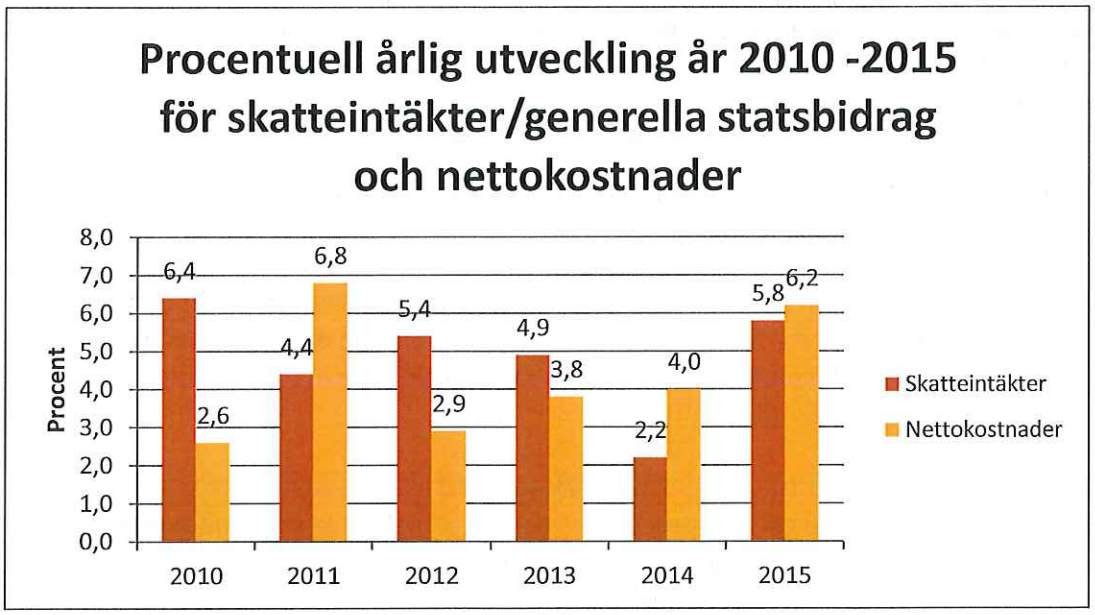

Vi anser att kommunstyrelsen bör vidta åtgärder för att uppnå en balans mellan kostnader och intäkter för att säkerställa en långsiktigt stabil ekonomisk utveckling. Detta bedömer vi som särskilt viktigt med tanke på den expansiva period som kommunen befinner sig i och kommer att göra ett antal år framåt.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts. Redovisat balanskravsresultat uppgår till 28,9 mnkr. Det finns inte några underskott från tidigare år som ska återställas.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god utifrån rapporteringen i årsredovisningen.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålens måluppfyllelse som svag.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2015:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse, KS bedömning
Verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto ska utgöra mindre än eller lika med 99 procent av skatteintäkter och statsbidrag.	Resultatet uppgår till 97,3 procent	*Resultatet visar att målet uppnås.*

Av förvaltningsberättelsen framgår att den finansiella målsättningen för år 2015 är uppnådd.

Den finansiella målsättningen uppgår för år 2015 till 1 procent (verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto ska utgöra mindre än eller lika med 99 procent av skatteintäkter och statsbidrag) vilket är en förändring från föregående år då målsättningen uppgick till 0,5 procent.

I likhet med tidigare anser vi dock att verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto bör utgöra 96 - 97 procent av skatter, statsbidrag och utjämning i syfte att skapa ett förbättrat ekonomiskt handlingsutrymme. Detta skapar förutsättningar för dels en ökad egenfinansiering av investeringar samt dels att kunna möta förväntade volymökningar. Vi instämmer därmed i den ambition (97 procent) som uttrycks i förvaltningsberättelsen.

Vi noterar att det inte finns någon finansiell målsättning vad gäller självfinansieringsgraden av investeringar vilket vi tycker är en brist. Detta förhållande anser vi gör det ännu mer angeläget att förstärka resultatnivån.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Redovisning av god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv bygger på de två mål som fullmäktige har fastställt. Det första målet anger att andelen personer med frisknärvaro ska uppgå till minst 75 procent under år 2015. Målet är inte uppnått. Frisknärvaron har försämrats ytterligare jämfört med år 2014 (66,5 procent) och uppgår nu till 65,6 procent.

Det andra målet för god ekonomisk hushållning är att sjukfrånvaron under år 2015 högst uppgå till 4,5 procent. Målet är inte uppnått. Sjukfrånvaron har ökat jämfört med föregående år från 4,9 procent till 5,9 procent.

3.1.4. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Totalt har nämnderna antagit 44 mål där miljö- och byggnadsnämnden är den nämnd som har det största antalet med 10 mål. Av dessa mål bedöms 30 mål (68 procent) vara uppfyllda och 14 mål (32 procent) som ej uppfyllda. Jämfört med år 2014 har andelen uppfyllda mål försämrats (74 procent).

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och prognos:

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2014	Prognos
Verksamhetens intäkter	239,7	221,4	215,0
Verksamhetens kostnader	-1 245,5	-1 204,7	-1 223,1
Avskrivningar	-73,5	-69	-73,4
Verksamhetens nettokostnader	***-1 079,3***	***-1 052,3***	***-1 081,5***
Skatteintäkter	1 147,5	1 083,7	1 148,3
Generella statsbidrag och utjämningar	-30,6	-24,9	-30,7
Summa skatter och statsbidrag	***1 116,90***	***1 058,80***	***1 117,60***
Finansiella intäkter	6	14,2	3,8
Finansiella kostnader	-16,6	-16,6	-11,4
Årets resultat	***32,2***	***4,1***	***28,5***

En analys av händelser och ej påverkningsbara poster som haft väsentlig effekt på *skillnaden* mellan räkenskapsåren redovisas nedan.

- Uppbokad slutavräkning av skatteintäkter för år 2014 och prognos i delårsrapport år 2015 uppgår i årets bokslut till 1 148 mnkr. I bokslut år 2014 uppgick uppbokad slutavräkning år 2013 och prognos år 2014 till 1 084 mnkr. Ökningen av skatteintäkter uppgår till 64 mnkr.

- Förändringen av generella statsbidrag och utjämningar beror främst på att kommunen har fått en högre negativ inkomstutjämningsavgift från 75,0 mnkr år 2014 till 81,8 mnkr för år 2015, en resultatförsämring om 6,8 mnkr.

- Resultatet har påverkats av jämförelsestörande intäkter om 14,4 mnkr och jämförelsestörande kostnader om 12,7 mnkr. I dessa poster inkluderas bl.a. en kostnad för en avgjord tvist avseende översvämningarna 2014 om 11,9 mnkr. Kommunen har fått försäkringsersättningar om totalt 11,5 mnkr vilket främst avser uppgjorda tvister med Midroc och JM. Kommunen har även erhållit 6,5 mnkr i återbetalning av AFA- medel.

- Årets pensionsavsättning inklusive ränta uppgår till 17,7 mnkr, att jämföra med 19,3 mnkr för år 2014. Detta innebär en resultatpåverkan om +1,6 mnkr.

- Ökningen av avskrivningskostnaderna med 4,5 mnkr är en konsekvens av fortsatt hög investeringsnivå i kommunen.

3.2.2. *Balansräkning*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital. Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under 2015 har kommunen tagit fram riktlinjer för komponentavskrivning. Vår bedömning är att kommunen följer RKRs rekommendation 11.4.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL. Se dock under avsnitt 3.2.5 beträffande avvikelse mot RKRs rekommendation.

Materiella tillgångar

Likt tidigare år har stora investeringar skett under räkenskapsåret. Det bokförda värdet på materiella anläggningstillgångar uppgår till 1514, 4 mnkr, jämfört med 1 456,5 mnkr per den 31 december 2014. Förändringen visar en fortsättningsvis hög investeringstakt i kommunen vilket gör att avskrivningskostnader ökar på sikt.

Likviditet och lån

Likviditeten vid årsskiftet uppgår till 35,8 mnkr. Kommunen har under året tagit upp ett nytt lån inom den skattefinansierade delen om 30 mnkr. Den totala låneskulden vid årets slut uppgick till 510 mnkr. LSAB till 123 mnkr. Detta innebär att den samlade låneskulden uppgår till 633 mnkr

Pensionsförvaltning

Enligt kommunens finanspolicy (KF 2011-06-09 § 60) ska fördelningen av värdepapper se ut enligt nedan:

	Min. %	Normalläge %	Max. %
Svenska aktier	0	30	60
Utländska aktier	0	20	30
Svenska räntepapper	40	50	100
Likvida medel	-	-	60

Vid avstämning av värdepappersportföljen per balansdagen såg fördelningen ut enligt följande:

Svenska aktier	40 %
Utländska aktier	13 %
Räntebärande värdepapper	47 %
Portföljen totalt	**100 %**

Marknadsvärdet uppgick vid årsskiftet 2015/2016 till 270,8 mnkr jämfört med det bokförda värdet som uppgick till 220,8 mnkr.

Kommunfullmäktige beslutade 2013-02-07 om uttag ur pensionsmedelsförvaltningen. Enligt beslutet ska medel motsvarande 50 % av utbetalningarna inklusive löneskatt avseende den så kallade ansvarsförbindelsen tas årligen från pensionsförvaltningen och tillföras kommunens kassa. Ett uttag på 9,9 mnkr gjordes under året vilket är inom ramarna.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Noter finns i tillräcklig omfattning och överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Konsolideringen av underliggande enheter har beskrivits på ett korrekt sätt och olikheter i redovisningsprinciper mellan enheter har beskrivits.

Den sammanställda redovisningen omfattar Kommunen, Lomma Servicebostäder AB och Lomma uthyrningsfastigheter AB samt 40 procent av AB Malmöregionens Avlopp som Lomma kommun från år 2012 inkluderat i den sammanställda redovisningen.

Den sammanställda redovisningen visar ett resultat på 32,7 mnkr (4,6 mnkr föregående år).

Lomma Uthyrningsfastigheter AB har sålt fastigheten "Stationshuset" till Lomma kommun; försäljningen har eliminerats i den sammanställda redovisningen. Lomma Servicebostäder AB har under året amorterat låneskuld om 15 mnkr.

Vi bedömer att beskrivningen angående konsolideringen av underliggande bolag har skett på ett korrekt sätt och att eventuella olikheter i redovisningsprinciper mellan enheterna har beaktats utan anmärkning.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.

- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Följande rekommendation har dock kommunen inte följt fullt ut:

- RKR 13.2 redovisning av hyres- och leasingavtal följs då kommunen redovisar samtliga hyres- och leasingavtal som operationell leasing. Totalt sett har kommunen under året betalt operationella leasingavgifter om 27,3 mnkr där 16,4 mnkr avser långfristiga hyresavtal. Med hänvisning till den djupgranskning som gjordes inom området 2013 bedömer vi att en viss del av dessa sannolikt borde vara klassificerade som finansiell leasing.

2016-04-01

Anders Thulin *Projektledare*	*Carl-Gustaf Folkeson* *Uppdragsledare*

BILAGA 3

KOPIA

Till fullmäktige i Lomma kommun
och årsstämman i Lomma Servicebostäder AB
Org nr 556537-7339

Granskningsrapport

Undertecknad, av fullmäktige i Lomma kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Lomma Servicebostäder ABs verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolaget efterlevt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Lomma den 14 mars 2016

Fred Windisch
Lekmannarevisor

BILAGA 4

Lekmannarevisor i
Kraftringen AB

Till årsstämman i Kraftringen AB
Org nr 556527-9758

Granskningsrapport för år 2015

Vi av fullmäktige i Eslövs Kommun, Hörby kommun, Lomma kommun och Lunds kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Kraftringen AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Genomförda granskningar har upptagits i granskningsredogörelse vilken överlämnats till styrelsen.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Lunds kommun 2016-03-09

Lars Trägen
Lunds kommun

Kurt Håkansson
Eslövs kommun

Åke Christensson
Lomma kommun

Tommy Persson
Hörby kommun

BILAGA 5

Lekmannarevisorer i
Kraftringen Energi AB (publ)

Till årsstämman i Kraftringen Energi AB (publ)
Org nr 556100-9852

Granskningsrapport för år 2015

Vi av fullmäktige i Eslövs Kommun, Hörby kommun, Lomma kommun och Lunds kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Kraftringen Energi AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Genomförda granskningar har upptagits i granskningsredogörelse vilken överlämnats till styrelsen.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Lunds kommun 2016-03-09

Lars Trägen
Lunds kommun

Kurt Håkansson
Eslövs kommun

Åke Christensson
Lomma kommun

Tommy Persson
Hörby kommun

BILAGA 6

GRANSKNINGSRAPPORT

Till årsstämman i

AB Malmöregionens avlopp

Organisationsnummer 556073-4336

Vi har granskat bolagets verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen och kommunallagen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Det innebär att vi planerat och genomfört granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillräcklig. Vår granskning har utgått från de beslut respektive kommunfullmäktige och bolagsstämman fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten håller sig inom de ramar som bolagsordningen anger.

Vi anser att vår granskning ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolaget efterlevt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten. Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Arlöv den 16 mars 2016

Staffan Fareld Gert-Inge Hanshammar Jan Holm
Av bolagsstämman utsedda lekmannarevisorer

BILAGA 7

KOPIA

Till fullmäktige i Lomma kommun
och årsstämman i Lomma Uthyrningsfastigheter AB
Org nr 556716-6953

Granskningsrapport

Undertecknad, av fullmäktige i Lomma kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Lomma Uthyrningsfastigheter ABs verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolaget efterlevt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Lomma den 14 mars 2016

Fred Windisch

Fred Windisch
Lekmannarevisor

BILAGA 8

KOPIA

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Lomma Servicebostäder AB, org.nr 556537-7339

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Lomma Servicebostäder AB för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Lomma Servicebostäder AB:s finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Lomma Servicebostäder AB för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Lund den 14 mars 2016

Anders Thulin
Auktoriserad revisor

BILAGA 11

pwc

Revisionsberättelse

Till årsstämman i AB Malmöregionens Avlopp, org.nr 556073-4336

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för AB Malmöregionens Avlopp för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av AB Malmöregionens Avlopps finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för AB Malmöregionens Avlopp för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Arlöv den 16 mars 2016

Anders Thulin
Auktoriserad revisor

BILAGA 12

KOPIA

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Lomma Uthyrningsfastigheter AB, org.nr 556716-6953

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Lomma Uthyrningsfastigheter AB för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Lomma Uthyrningsfastigheter AB:s finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Lomma Uthyrningsfastigheter AB för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Lund den 14 mars 2016

Anders Thulin
Auktoriserad revisor